

UKŁAD

o zakazie umieszczania broni jądrowej i innych rodzajów broni masowej zagłady na dnie mórz i oceanów
oraz w jego podłożu,

sporządzony w Moskwie, Waszyngtonie i Londynie dnia 11 lutego 1971 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 11 lutego 1971 roku sporządzony został w Moskwie, Waszyngtonie i Londynie Układ o zakazie umieszczania broni jądrowej i innych rodzajów broni masowej zagłady na dnie mórz i oceanów oraz w jego podłożu.

Po zaznajomieniu się z powyższym Układem Rada Państwa uznała go i uznaje za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że wymieniony Układ jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 23 września 1971 roku.

Przewodniczący Rady Państwa: *J. Cyrankiewicz*

Minister Spraw Zagranicznych: *w. z. J. Winiewicz*

L. S.

(Tekst układu zamieszczony jest w załączniku do niniejszego numeru.)

UKŁAD

o zakazie umieszczania broni jądrowej i innych rodzajów broni masowej zagłady na dnie mórz i oceanów oraz w jego podłożu

Państwa Strony niniejszego Układu,

uznając, że we wspólnym interesie ludzkości leży rozwój badań i wykorzystania dna mórz i oceanów dla celów pokojowych,

uważając, że zapobieżenie wyścigowi zbrojeń jądrowych na dnie mórz i oceanów służy sprawie utrzymania pokoju światowego, zmniejsza napięcie międzynarodowe i umacnia przyjazne stosunki między państwami,

przekonane, że niniejszy Układ jest krokiem zmierzającym do wyłączenia dna mórz i oceanów oraz jego podłoża z wyścigu zbrojeń,

przekonane, że niniejszy Układ jest krokiem zmierzającym do zawarcia układu o powszechnym i całkowitym rozbrojeniu pod ścisłą i skuteczną kontrolą międzynarodową, oraz zdecydowane kontynuować rokowania w tym celu,

przekonane, że niniejszy Układ przyczyni się do realizacji celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych w sposób zgodny z zasadami prawa międzynarodowego i nie naruszający wolności morza pełnego,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

1. Państwa Strony niniejszego Układu zobowiązują się do nieinstalowania i nieumieszczania na dnie mórz i oceanów oraz w jego podłożu, poza granicą zewnętrzną strefy dna morskiego, określonej w artykule III, jakiegokolwiek broni jądrowej lub innych rodzajów broni masowej zagłady, jak również konstrukcji, wyrzutni oraz wszelkich innych urządzeń, specjalnie przeznaczonych do przechowywania, wypróbowywania lub używania takiej broni.

2. Zobowiązania przewidziane w ustępie 1 niniejszego artykułu mają również zastosowanie do strefy dna morskiego wspomnianej w tym ustępie, z zastrzeżeniem, że w obrębie takiej strefy nie mają one zastosowania do państwa nadbrzeżnego ani dna morskiego położonego pod jego wodami terytorialnymi.

3. Państwa Strony niniejszego Układu zobowiązują się do niepomagania, niezachęcania i nienakłaniania jakiegokolwiek państwa do prowadzenia działalności określonej w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz do nieuczestniczenia w jakikolwiek inny sposób w takiej działalności.

Artykuł II

Dla celów niniejszego Układu granica zewnętrzna strefy dna morskiego wspomnianej w artykule I pokrywa się z dwunastomilową granicą zewnętrzną strefy określonej w

ДОГОВОР

О ЗАПРЕЩЕНИИ РАЗМЕЩЕНИЯ НА ДНЕ МОРЕЙ И ОКЕАНОВ И В ЕГО НЕДРАХ ЯДЕРНОГО ОРУЖИЯ И ДРУГИХ ВИДОВ ОРУЖИЯ МАССОВОГО УНИЧТОЖЕНИЯ

Государства-участники настоящего Договора,

признавая общую заинтересованность человечества в развитии исследования и использования dna морей и океанов в мирных целях,

считая, что предотвращение распространения гонки ядерных вооружений на дно морей и океанов служит интересам поддержания мира во всем мире, ослабляет международную напряженность и укрепляет дружественные отношения между государствами,

убежденные в том, что настоящий Договор является шагом на пути к исключению dna морей и океанов и его недр из сферы гонки вооружений,

убежденные в том, что настоящий Договор является шагом на пути к договору о всеобщем и полном разоружении под строгим и эффективным международным контролем, и исполненные решимости продолжать переговоры с этой целью,

убежденные в том, что настоящий Договор будет содействовать осуществлению целей и принципов Устава Организации Объединенных Наций так, чтобы это соответствовало принципам международного права и не нарушало свободы открытого моря,

согласились о нижеследующем:

Статья I

1. Государства-участники настоящего Договора обязуются не устанавливать и не размещать на дне морей и океанов и в его недрах за внешним пределом зоны морского dna, как она определена в статье II, какое-либо ядерное оружие или любые другие виды оружия массового уничтожения, а также сооружения, пусковые установки и любые другие устройства, специально предназначенные для хранения, испытания или применения такого оружия.

2. Обязательства, предусмотренные в пункте I настоящей статьи, действуют также в отношении зоны морского dna, упомянутой в том же пункте, с тем исключением, что в пределах такой зоны морского dna они не распространяются ни на прибрежное государство, ни на морское дно под его территориальными водами.

3. Государства-участники настоящего Договора обязуются не помогать, не поощрять и не побуждать какое-либо государство к осуществлению деятельности, определяемой в пункте I настоящей статьи, и не участвовать каким-либо иным образом в такой деятельности.

Статья II

Для целей настоящего Договора внешний предел зоны морского dna, упомянутой в статье I, совпадает с двенадцатимильным внешним преде-

części II Konwencji o morzu terytorialnym i strefie przyłęgliej, podpisanej w Genewie dnia 29 kwietnia 1958 r., i jest mierzona zgodnie z postanowieniami części I rozdziału II tej konwencji oraz zgodnie z prawem międzynarodowym.

Artykuł III

1. Aby przyczynić się do realizacji celów i zapewnić przestrzeganie postanowień niniejszego Układu każde Państwo Strona Układu ma prawo kontroli w drodze obserwacji działalności prowadzonej przez inne Państwa Strony Układu na dnie mórz i oceanów oraz w jego podłożu, poza granicami strefy wspomnianej w artykule I, pod warunkiem, że obserwacja ta nie będzie przeszkadzała w takiej działalności.

2. Jeżeli po przeprowadzeniu obserwacji pozostaną uzasadnione wątpliwości co do wypełniania zobowiązań przyjętych zgodnie z niniejszym Układem, Państwo Strona mające takie wątpliwości oraz Państwo Strona odpowiedzialne za działalność powodującą je będą się konsultować w celu usunięcia tych wątpliwości. Jeżeli wątpliwości te nie zostaną usunięte, Państwo Strona mająca je zawiadomi inne Państwa Strony i zainteresowane Strony będą współdziałać w takim dalszym postępowaniu kontrolnym, jakie zostanie uzgodnione, włączając w to odpowiednią inspekcję obiektów, konstrukcji, instalacji albo innych urządzeń, które ze względu na ich charakter można w sposób uzasadniony zaliczyć do jednej z kategorii określonych w artykule I. Państwa Strony położone w rejonie takiej działalności, w tym każde państwo nadbrzeżne i każda inna Strona, która będzie sobie tego życzyła, są uprawnione do wzięcia udziału w takich konsultacjach i we współpracy. Po zakończeniu tego dalszego postępowania kontrolnego Strona, która wystąpiła z inicjatywą przeprowadzenia takiego postępowania, prześle innym Stronom odpowiednie sprawozdanie.

3. Jeżeli w drodze obserwacji obiektu, konstrukcji, instalacji lub innego urządzenia nie można określić, jakie państwo jest odpowiedzialne za działalność powodującą uzasadnione wątpliwości, Państwo Strona mające takie wątpliwości zwraca się z odpowiednimi zawiadomieniami i pytaniami do Państw Stron Układu położonych w rejonie tej działalności, a także do innych Państw Stron. Jeżeli w wyniku takiego badania zostanie ustalone, że jakieś określone Państwo Strona jest odpowiedzialne za tę działalność, wówczas będzie się ono konsultować i współpracować z innymi Stronami, w trybie przewidzianym w ustępie 2 niniejszego artykułu. Jeżeli w wyniku tego badania nie można ustalić, jakie Państwo jest odpowiedzialne za tę działalność, wówczas Państwo Strona prowadzące takie badanie może zastosować dalsze postępowanie kontrolne, włączając w to inspekcję, przy czym Państwo to zaprosi do wzięcia w nim udziału Państwa Strony Układu położone w rejonie tej działalności, łącznie z jakimkolwiek Państwem nadbrzeżnym i z każdą inną Stroną, która wyrazi chęć współpracy.

4. Jeżeli konsultacje i współpraca przewidziane w ustępach 2 i 3 niniejszego artykułu nie usunęły wątpliwości co do tej działalności i pozostaje poważna wątpliwość co do wykonywania zobowiązań przyjętych na podstawie niniejszego Układu, Państwo Strona może, zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych, przekazać tę sprawę Radzie Bezpieczeństwa, która może podjąć środki zgodnie z Kartą.

5. Państwo Strona może prowadzić kontrolę przewidzianą w niniejszym artykule przy użyciu własnych środków lub przy pełnej lub częściowej pomocy innego Państwa Strony albo w drodze odpowiedniego postępowania międzynarodowego w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych.

lom зоны, определяемой в части II Конвенции о территориальном море и прилежащей зоне, подписанной в Женеве 29 апреля 1958 года, и отсчитывается в соответствии с положениями раздела II части I этой Конвенции и международным правом.

Статья III

1. Для содействия осуществлению целей и обеспечения соблюдения положений настоящего договора каждое государство-участник Договора имеет право проверки путем наблюдения деятельности других государств-участников Договора на дне морей и океанов и в его недрах за пределами зоны, упоминаемой в статье I, при условии, что это наблюдение не будет мешать такой деятельности.

2. Если после такого наблюдения останутся обоснованные сомнения относительно выполнения обязательств, принятых по Договору, государство-участник, имеющее такие сомнения, и государство-участник, несущее ответственность за деятельность, вызывающую эти сомнения, консультируются с целью устранения сомнений. Если эти сомнения не устранены, государство-участник, имеющее такие сомнения, уведомляет другие государства-участников, и заинтересованные стороны сотрудничают в отношении таких дальнейших процедур проверки, о которых может быть достигнута договоренность, включая соответствующую инспекцию объектов, сооружений, установок или других устройств, которые в силу их характера можно с достаточным основанием отнести к одной из категорий, определенных в статье I. Государства-участники, находящиеся в районе такой деятельности, включая любое прибрежное государство, и любой другой участник, который этого пожелает, имеют право принимать участие в таких консультациях и сотрудничестве. После завершения дальнейших процедур проверки участник, проявивший инициативу в отношении таких процедур, рассылает соответствующий доклад другим участникам.

3. Если посредством наблюдения объекта, сооружения, установки или другого устройства невозможно определить, какое государство несет ответственность за деятельность, вызывающую обоснованные сомнения, государство-участник, имеющее такие сомнения, обращается с соответствующими уведомлениями и запросами к государствам-участникам Договора в районе этой деятельности, а также к любым другим государствам-участникам. Если в результате этих запросов выяснится, что ответственность за такую деятельность несет какое-то определенное государство-участник, это государство-участник консультируется и сотрудничает с другими участниками, как это предусматривается в пункте 2 настоящей статьи. Если с помощью этих запросов нельзя установить, какое государство несет ответственность за такую деятельность, в этом случае государство-участник, обратившееся с такими запросами, может использовать дальнейшие процедуры проверки, включая инспекцию, причем это государство приглашает принять в них участие государств-участников Договора в районе этой деятельности, включая любое прибрежное государство, и любого другого участника, желающего сотрудничать.

4. Если консультации и сотрудничество, предусматриваемые в пунктах 2 и 3 настоящей статьи, не устранили сомнений в отношении этой деятельности и остаются серьезные сомнения относительно выполнения обязательств, принятых по настоящему Договору, государство-участник в соответствии с положениями Устава Организации Объединенных Наций может передать вопрос на рассмотрение Совета Безопасности, который может предпринять действия в соответствии с Уставом.

5. Проверку в соответствии с настоящей статьей может проводить любое государство-участник своими собственными средствами или при полном или частичном содействии любого другого государства-участника, или посредством соответствующих международных процедур в рамках Организации Объединенных Наций и в соответствии с ее Уставом.

6. Działalność kontrolna przewidziana w niniejszym Układzie nie powinna przeszkadzać w działalności innych Państw Stron i powinna być prowadzona z należytym uwzględnieniem praw uznanych przez prawo międzynarodowe, łącznie z wolnością morza pełnego i prawem państw nadbrzeżnych do badania i eksploatacji ich szelfu kontynentalnego.

Artykuł IV

Zadne z postanowień niniejszego Układu nie może być interpretowane jako potwierdzające lub naruszające stanowisko jakiegokolwiek Państwa Strony odnośnie do istniejących konwencji międzynarodowych, w tym Konwencji o morzu terytorialnym i strefie przyległej, 1958, lub odnośnie do praw lub roszczeń, jakie to Państwo Strona może zgłaszać, albo odnośnie do uznania lub nieuznawania praw lub roszczeń zgłaszanych przez jakiegokolwiek inne państwo, które dotyczą jego wód przybrzeżnych, łącznie m.in. z morzem terytorialnym i strefą przyległą, albo dna mórz i oceanów łącznie z szelfem kontynentalnym.

Artykuł V

Strony niniejszego Układu zobowiązują się do kontynuowania w dobrej wierze rokowań dotyczących dalszych kroków w dziedzinie rozbrojenia mających na celu zapobieżenie wyścigowi zbrojeń na dnie mórz i oceanów oraz w jego podłożu.

Artykuł VI

Każde Państwo Strona może zgłosić poprawki do niniejszego Układu. Poprawki wchodzi w życie dla każdego Państwa Strony przyjmującego te poprawki po przyjęciu ich przez większość Państw Stron Układu, a następnie dla każdego pozostałego Państwa Strony w dniu przyjęcia przez nie tych poprawek.

Artykuł VII

Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Układu powinna być zwołana w Genewie (Szwajcaria) konferencja Stron Układu, mająca za zadanie zbadanie funkcjonowania Układu dla upewnienia się, że cele określone we wstępie oraz postanowienia Układu są realizowane. Badanie takie powinno wziąć pod uwagę wszelkie osiągnięcia techniczne mające związek z przedmiotem niniejszego Układu. Konferencja ustali, zgodnie z poglądami większości obecnych na niej Stron, czy należy zwołać dodatkową konferencję dla rozpatrzenia sprawy działania Układu i w jakim terminie.

Artykuł VIII

Każda ze Stron niniejszego Układu, zgodnie ze swą suwerennością państwową, ma prawo wystąpić z Układu, jeżeli uzna, że wyjątkowe okoliczności związane z przedmiotem niniejszego Układu zagroziły najwyższym interesom jej kraju. O wystąpieniu Strona Układu powinna zawiadomić na trzy miesiące wcześniej wszystkie inne Strony Układu oraz Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Powiadomienie takie powinno zawierać oświadczenie o wyjątkowych okolicznościach, które Strona Układu uważa za zagrażające jej najwyższym interesom.

6. Деятельность по проверке в соответствии с настоящим Договором не должна мешать деятельности других государств-участников и должна проводиться с должным учетом прав, признанных в соответствии с международным правом, включая свободу открытого моря и права прибрежных государств в отношении разведки и разработки их континентальных шельфов.

Статья IV

Никакое положение настоящего Договора не должно истолковываться как подтверждающее или наносящее ущерб позиции любого государства-участника в отношении существующих международных конвенций, в том числе Конвенции о территориальном море и прилежащей зоне 1958 года, или в отношении прав или претензий, о которых такое государство-участник может заявить или в отношении признания или непризнания прав или претензий, заявленных любым другим государством относительно его прибрежных вод, включая, среди прочего, территориальное море и прилежащую зону, или дна морей и океанов, включая континентальный шельф.

Статья V

Участники настоящего Договора обязуются продолжать в духе доброй воли переговоры в отношении дальнейших мер в области разоружения в целях предотвращения гонки вооружений на дне морей и океанов и в его недрах.

Статья VI

Любое государство-участник может предлагать поправки к настоящему Договору. Поправки вступают в силу для каждого государства-участника, принимающего эти поправки, после принятия их большинством государств-участников Договора, а впоследствии для каждого оставшегося государства-участника в день принятия им этих поправок.

Статья VII

Через 5 лет после вступления в силу настоящего Договора в Женеве (Швейцария) созывается конференция государств-участников Договора для рассмотрения того, как действует настоящий Договор, чтобы иметь уверенность в том, что цели, изложенные в преамбуле, и положения Договора осуществляются. При таком рассмотрении должны быть приняты во внимание любые технические достижения, имеющие отношение к данному Договору. Такая конференция может в соответствии с мнениями большинства присутствующих на ней участников решить, должна ли быть созвана дополнительная конференция для рассмотрения вопросов о действии Договора и в какие сроки.

Статья VIII

Каждое государство-участник настоящего Договора в порядке осуществления своего государственного суверенитета имеет право выйти из Договора, если оно решит, что связанные с содержанием настоящего Договора исключительные обстоятельства поставили под угрозу высшие интересы страны. О таком выходе оно уведомляет за три месяца всех других участников Договора и Совет Безопасности Организации Объединенных Наций. В таком уведомлении должно содержаться заявление об исключительных обстоятельствах, которые оно рассматривает как поставившие под угрозу его высшие интересы.

Artykuł IX

Postanowienia niniejszego Układu w żaden sposób nie naruszają zobowiązań przyjętych przez Państwa Strony Układu na podstawie umów międzynarodowych ustanawiających strefy wolne od broni jądrowej.

Artykuł X

1. Niniejszy Układ jest otwarty do podpisu dla wszystkich państw. Każde państwo, które nie podpisze Układu przed jego wejściem w życie, zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może przystąpić do niego w dowolnym czasie.

2. Niniejszy Układ podlega ratyfikacji przez państwa, które go podpisały. Dokumenty ratyfikacyjne i dokumenty przystąpienia składane będą Rządowi Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki, które niniejszym zostają wyznaczone jako Rządy-Depozytariusze.

3. Niniejszy Układ wchodzi w życie po złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez dwadzieścia dwa rządy, w tym rządy wyznaczone jako Rządy-Depozytariusze tego Układu.

4. Dla państw, które złożą dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia po wejściu w życie niniejszego Układu, wejdzie on w życie w dniu złożenia ich dokumentów ratyfikacyjnych lub dokumentów przystąpienia.

5. Rządy-Depozytariusze niezwłocznie poinformują wszystkie państwa, które Układ podpisały lub do niego przystąpiły, o dacie złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia, dacie wejścia w życie niniejszego Układu, a także o otrzymaniu innych zawiadomień.

6. Niniejszy Układ zostanie zarejestrowany przez Rządy-Depozytariusze zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł XI

Niniejszy Układ, którego teksty rosyjski, angielski, francuski, hiszpański i chiński są jednakowo autentyczne, zostanie złożony w archiwach Rządów-Depozytariuszy. Rządy-Depozytariusze przekażą należycie uwierzytelnione kopie niniejszego Układu Rządowi Państw, które Układ podpisały lub do niego przystąpiły. Na dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszy Układ.

Sporządzono w trzech egzemplarzach, w miastach Moskwie, Waszyngtonie i Londynie dnia jedenastego lutego tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego pierwszego roku.

Статья IX

Положения настоящего Договора ни в коей мере не затрагивают обязательства, взятые на себя государствами-участниками Договора по международным соглашениям, учреждающим зоны, свободные от ядерного оружия.

Статья X

1. Настоящий Договор открыт для подписания его всеми государствами. Любое государство, которое не подпишет Договор до вступления его в силу в соответствии с пунктом 3 данной статьи, может присоединиться к нему в любое время.

2. Настоящий Договор подлежит ратификации государствами, подписавшими его. Ратификационные грамоты и документы о присоединении сдаются на хранение правительствам Соединенного Королевства Великобритании и Северной Ирландии, Соединенных Штатов Америки и Союза Советских Социалистических Республик, которые настоящим назначаются в качестве правительств-депозитариев.

3. Настоящий Договор вступает в силу после сдачи на хранение ратификационных грамот двенадцатью двумя правительствами, включая правительства, назначенные в качестве депозитариев настоящего Договора.

4. Для государств, ратификационные грамоты или документы о присоединении которых будут сданы на хранение после вступления в силу настоящего Договора, он вступает в силу в день сдачи на хранение их ратификационных грамот или документов о присоединении.

5. Правительства-депозитарии незамедлительно извещают правительства всех подписавших и присоединившихся к настоящему Договору государств о дате каждого подписания, дате сдачи на хранение каждой ратификационной грамоты или документа о присоединении, дате вступления в силу настоящего Договора, а также о получении ими других уведомлений.

6. Настоящий Договор должен быть зарегистрирован правительствами-депозитариями в соответствии со статьей 102 Устава Организации Объединенных Наций.

Статья XI

Настоящий Договор, английский, русский, испанский, французский и китайский тексты которого являются равно аутентичными, сдается на хранение в архивы правительств-депозитариев. Должным образом заверенные копии настоящего Договора препровождаются правительствами-депозитариями правительствам государств, подписавших Договор и присоединившихся к нему.